

SUOMEN TAITEILIJASEURA

Lausunto

Lausuntopyyntö luonnoksesta Verohallinnon ohjeeksi Kuvataiteilijan arvonlisäverotuksesta

Suomen Taiteilijaseura kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta Verohallinnon ohjeeksi Kuvataiteilijan arvonlisäverotuksesta.

Suomen Taiteilijaseura on kuvataiteilijoiden edunvalvontajärjestö, joka edustaa 3000 kuvataiteen eri aloilla toimivaan ammattikuvataiteilijaa. Suomen Taiteilijaseura tarjoaa muiden palveluiden ohessa ammattikuvataiteilijoille oikeudellista neuvontaa taiteilijan työhön liittyvissä oikeudellisissa kysymyksissä. Yksi oikeudellisessa neuvonnassa yleisimmin esille tulevista aiheista on nimenomaan arvonlisäverotus.

Yleisesti ottaen Suomen Taiteilijaseura pitää kuvataiteilijan arvonlisäverotusta koskevien ohjeiden yhdistämistä yhdeksi ohjeeksi hyvänä ja tervetulleena asiana.

Luonnoksen tarkempi tarkastelu osoittaa, että yhdistämisen lisäksi uusi ohje on aiempia selvästi laajempi sisältäen ohjeistusta myös aiempien ohjeiden ulkopuolelta, mm. tekijänoikeuksien sekä ulkomailta tapahtuvan näyttely-, myynti- ja ostotoiminnan osalta. Suomen Taiteilijaseura pitää tätä yleisesti ottaen hyvänä asiana. Arvonlisäverotus on aihepiiri, joka herättää paljon kysymyksiä ja myös epävarmuutta kuvataiteilijoiden keskuudessa. Kuvataiteilijoiden tulonmuodostukseen liittyvien eri tulonlähteiden ja erilaisten tilanteiden käsitteleminen arvonlisäverotuksen kannalta yhdessä, laajassa ohjeessa on tästä syystä tervetullut asia.

Ohje on aiempia ohjeita merkittävästi pidempi. Osin ohjeessa on kuitenkin käsitelty aiheita,

joiden yhteys arvonlisäverotukseen on vähäinen. Tällaisia on esimerkiksi selvitys erilaisista taiteilijoiden saamista apurahoista sekä tekijänoikeusneuvoston esittely tekijänoikeuksien luovutuksiin liittyvän arvonlisäveron yhteydessä.

Nykyiseen, taide-esineiden arvonlisäverokantoja koskevaan ohjeeseen on ohjeluonnoksessa tuotu uusia tulkintaohjeita ja esimerkkejä verotuskäytännöstä. Tätä Suomen Taiteilijaseura pitää hyvänä asiana. Kuvataiteen teosten osalta ei oikean arvonlisäverokannan määrittely yksittäistapauksessa ole mitenkään yksinkertaista tai edes yksiselitteistä. Verottajan lisäohjeet ja soveltamiskäytäntö ovat omiaan tuomaan tähän alan kaipaamaa lisäselvennystä.

Seuraavassa esitämme yksityiskohtaiset kommentit ohjeluonnoksessa esitettyihin, valikoituihin kohtiin. Ohje näyttää tarkoitetun käytännönläheiseksi ohjeeksi nimenomaan kuvataiteilijoille, joten huomiomme kohdistuvat erityisesti kohtiin, jotka tulevat usein esiin kuvataiteilijoiden oikeudellisessa neuvonnassa ja ovat joko vaikeaselkoisia tai vaativat muuten lisäselvennystä.

1.1.1 Apurahat ja muut tuet (s. 2-3)

Ohjeeseen on lisätty uutena ohjeistuksena kohta apurahoista ja muista tuista. Sinänsä on hyvä, että ohje sisältää tukien ja avustusten osalta oman ohjeensa.

On kuitenkin todettava, että sellaiset apurahat ja muut tuet, jotka suoraan liittyvät tavaran tai palvelun hintaan, ovat kuvataiteilijoiden kohdalla hyvin harvinaisia. Ne saadaan pääsääntöisesti toiminnan yleisten edellytysten mahdollistamiseksi, eivätkä sen vuoksi liity yksittäisen tavaran tai palvelun hintaan. Käytännössä lähestulkoon kaikki kuvataiteilijoiden saamat tuet ja avustukset kuuluvat siksi arvonlisäveron ulkopuolelle. Tosiasiallisesti taideteosten hintaan suoraan liittyvät tuet tulevat kuvataiteilijoiden osalta sovellettavaksi lähinnä siinä hyvin harvinaisessa tilanteessa, jossa taideteoksen ostaja myöntää

taiteilijalle apurahan tai muun tuen, joka tosiasiasa muodostaa taideteoksen myyntihinnan kokonaan tai osittain.

Tällainen kohta ohjeen alkuosassa luo erikoisen kuvan apurahojen ja muiden tukien merkityksestä kuvataiteilijan arvonlisäverotuksessa. Ainakin pääsääntö tulisi käydä selvemmin esille. Laaja erilaisten tukien esittely on tässä yhteydessä hieman turha. Virke *Kuvataiteilijat saavat usein julkisia tukia* on virheellinen. Kuvataiteessa julkisia apurahoja haetaan runsaasti, mutta myöntöprosentti liikkuu kahdeksan (8) prosentin tietämissä.

Joka tapauksessa parempi kohta poikkeuksellisen tuen tai avustuksen arvonlisäverovelvollisuuden esittelylle olisi kohdassa 2.2.

1.2 Vähäinen toiminta (s. 3)

Suurella osalla kuvataiteilijoista myynti jää alle 10.000 euron rajan. Se millä tuloilla raja ylittyy kuitenkin herättää kysymyksiä. Tässä kohtaa olisi selvyuden vuoksi hyvä avata lyhyesti sen, mitä liikevaihdolla tarkoitetaan eli mikä on tosiasiasa se raja, jonka jälkeen verovelvollisuus syntyy.

2.1 Kuvataide, kuvataiteilija ja taide-esine

Kuvataiteen määritelmä on ohjeeseen otettu suoraan wikipedia-verkkopalvelusta. Perinteinen kuvataiteen ja kuvataiteilijan määritelmä ei kovin hyvin kuvaa kuvataiteen ja kuvataiteilijan työn moninaisuutta.

Kuvataiteilijana pidetään henkilöä, joka työskentelee yhdellä tai useammalla kuvataiteen alalla. Kuvataiteen aloja ovat esimerkiksi perinteiset alat maalaustaide, kuvanveisto, taidegrafiikka ja valokuvataide sekä uudemmat alat kuten mediataide ja ympäristötaide. Kuvataiteilijoiden ammattinimikkeitä ovat taidemaalari, kuvanveistäjä, taidegraafikko,

valokuvataiteilija, mediataiteilija, ympäristötaiteilija ja yhteisötaiteilija. Osa kuvataiteilijoista yhdistää taiteellisessa työssään useita tekniikoita ja välineitä. Tällöin taiteilija käyttää usein yleistä kuvataiteilijan ammattinimikettä.

Suomessa ei arkkitehtuuria yleisesti pidetä kuvataiteen muotona, eikä arkkitehdin työn tuotoksia taide-esineinä.

2.2. Taide-esineen myyntiin sovellettava alennettu verokanta

Tässä kohdassa on hyvin avattu taide-esineiden ensimyyntiin sovellettavaa verokantaa toisaalta kommandiittiyhtiön ja toisaalta muiden yhteisöjen osalta.

Taiteilijat toimivat yhä enenevässä määrin osuuskuntamuodossa. Saamiemme tietojen mukaan taiteilijaosuuskuntien osalta verottaja olisi ohjeistanut yksittäisiä taiteilijaosuuskuntia alennetun verokannan soveltuvuudesta työosuuskuntiin sen myydessä jäsenensä valmistamia taide-esineitä. Tältä osin olisi hyvä saada verottajan ohjeeseen selvennystä myös tähän tilanteeseen.

2.9. Oikeus- ja verotuskäytäntöä taide-esineen osalta

Suomen Taiteilijaseura pitää erittäin hyvänä sitä, että ohjeessa avataan verotuskäytäntöä taide-esineen osalta sekä esitellään taide-esineeltä verotuskäytännössä edellytetyjä ominaispiirteitä.

Ohjeesta ei käy ilmi, miten teoksen esineellisyyttä on käytännössä arvioitu. Sivun 9 listassa on mainittu seinämaalaus esimerkkinä taide-esineestä. Seinämaalaus ei kuitenkaan ole itsenäinen, taiteilijan kokonaan käsin tekemä esine. Nykyisessä verotuskäytännössä esimerkiksi yhä yleisemmäksi tulevat muraalit on katsottu kuuluvan taide-esineen määritelmän ulkopuolelle siitä syystä, että kysymys ei ole konkreettisesta, siirrettävissä olevasta esineestä. Vastaava koskee esimerkiksi valon avulla toteutettua kolmiulotteista teosta. Ohjeistusta ja rajanvetoa toivoisimme perinteisten taidemuotojen

lisäksi myös näiden, uudempien ja yhä yleisempien taidemuotojen osalta.

3.4 Tekijänoikeusneuvosto

Tekijänoikeusneuvosto antaa lausuntoja tekijänoikeuslain tulkinnassa. Sen toiminta ei liity millään tavalla arvonlisäverotukseen. Tämän vuoksi Tekijänoikeusneuvostoa koskeva kohta arvonlisäverotusta koskevassa ohjeessa on varsin turha.

5. Näyttelyt ja myynti ulkomailla

Suomen Taiteilijaseura pitää hyvänä ohjeen uusia kohtia taidenäyttelyihin liittyvistä menettelyistä ja ulkomailla tapahtuvasta myynnistä. Kysymys on tilanteista, joita yhä useammat suomalaiset taiteilijat kohtaavat. Erityisen hyödyllisinä pidämme erilaisiin tilanteisiin liittyviä esimerkkejä.

Kohdassa 5.2. mainitaan, että EU:n ulkopuolisesta maasta ostettujen ja siellä kulutettujen hankintojen ostohintaan sisältyvää arvonlisäveroa ei saa vähentää Suomessa. Samassa yhteydessä olisi hyvä mainita, että myös EU:n ulkopuolelle myytyjen teoksiin liittyvät, Suomessa tehtyihin hankintoihin sisältyvän arvonlisäveron sen sijaan saa vähentää siitä huolimatta, että teosmyynti tapahtuu 0-verokannalla.

Helsingissä 11.4.2017

Suomen Taiteilijaseura ry

Kirsi Korhonen
Lakimies, varatuomari

Anna Kuusi
Toiminnanjohtaja

Suomen Taiteilijaseura on kuvataiteen vaikuttaja- ja asiantuntijajärjestö, joka edustaa 3 000 ammattikuvataiteilijaa.